

تعارف

ہادی نے اقوام متحدہ دے سارے رکن ملکاں زوں شاکیدہ کیستی سی پہلی لود سارے انسانی حقوق دی تفسیریں تے تفسیریں ایندے ایندے لوکاں تک پہنچا دیں تے ایس بھیدہ لہدی اینچاں زوں نظر کرن، اشتراک چاہین تے خاص طور تے سکولر، کالچاں تے تعلیمی اداریاں وچ بڑھ کدے نیاں دا انتظام کرن ۔۔

دستخط

کوفی عنان

سریکشری چنرل

۔۔ حر انجان کچھ بھیدی آزادیاں تے برابر س دے ایدے حقوق ایندے نال لے کدے ایس اندیا وچ لوئدے لوخدے کولوں کھوی دی ندی کھو۔ سیکدا ۔۔

اقوام متحدہ دی تنظیم دا عزم اے پہلی لوہ حر شریس دے انسانی حقوق دا پرچار تے حفاظت کردے گی ۔۔ اوہ ایہ کم ایندے عالمی منڈور زوں سارے رکنہ کدے کردی اے جھوڑا اندیا دے ایس قریب دی حمایت کردا اے پہلی حر انجان کچھ بھیدی حقوق کدے جیئیت، عزت تے وقار دا مالک ہونا اے ۔۔

اقوام متحدہ نے انسانی حقوق دے عالمی منڈور وچ ۔۔ شریس دے سارے حقوق بڑے سارے تے واضح طر قریے نال بیان کردہ تے نیوی ۔۔

ایہہ سارے حقوق تشریوں وی حاصل نیوی ۔۔

اینہہ ایہہ سارے حق بچہانو ۔۔ ایہاں زوں عام کردہ تے صرف ایندے لہدی نیوی سبگون دوجیاں لہدی وی ایہاں دی حفاظت کرو ۔۔

انسانی حقوق دا عالمی منڈور

پہلی گل

چونکہ حر انجان دی نکاتی عزت وقار تے ناقابل انتقال اکھ چئدے حقوق دا تسلیم کھیتا چاڑا اندیا وچ آزادی، انصاف تے امن دی عیاد اے ۔۔

تی دی وجہ نیوی سبگونڈلی دے کھوی ایہر چئدے واقعات پیش آچکے ندی جنہاں وچ انسانیت زوں بہت مرحہم پہنچا اے تے عام لوکاں دی ایہہ سب نیوی وکی عرش رہی اے پہلی اندیا وچ ۔۔ شریس زوں اپنی گل کسن تے ایندے عقیدے اتے چلن دی آزادی ہودے تے اونڑوں کھوی محتاجی تے ڈر خوف دی نہ ہودے ۔۔ چونکہ قانون اتے عمل ورئدہ دے ذریعے انسانی حقوق دی حفاظت ایس واسطے بہت ضروری اے پہلی انجان ظلم تے ذہانتی نیوی تنگ اکے بغاوت کردن اتے مجبور نہ ہو چاہتے

چونکہ ساریاں قوبل دے آپس دے نوسئلن۔ تعلقات دا ودھنا ضروری اے ۔۔

چونکہ رکن قوبل نے اقوام متحدہ دے منڈور وچ بھیدی انسانی حقوق، انسانی عزت وقار تے مرداں عورتاں سب دے اکھ چئدے حقوق بن لئے تے تے وسیع آزادی دے ماحول وچ معاشرتی ترقی عام کردن تے لوکاں دے رن سبن دا مہیار آچا کرن دا عزم کردیا اے ۔۔

چونکہ رکن ملکاں نے اقوام متحدہ شال رل کدے ساریاں اندیا وچ انسانی حقوق تے بھیدی آزادیاں دی حفاظت کرن تے حفاظت کروون دا وعدہ کردیا اے ۔۔

چونکہ ایہہ۔۔ وعدہ پورا کرن دی خاطر ایہاں آزادیاں تے حقوق زوں سب دا پیکر طر جاں مہرحہ لہدی بہت ضروری اے ۔۔

ایس واسطے بن

چنرل اسمبلی انسانی حقوق دے ایس منڈور

دا اچاں کر دی اے

رج ایہہ عالمی منڈور ساریاں قوبل لہدی اک کمانچہا مہیار ہودے گا شال جے حر شریس تے معاشرے دا حر ادارہ ایہہ منڈور سامنے رکھہ کدے انسانی حقوق تے آزادیاں دا اعتراف بھیدا کرن تے سارے رکن ملکاں تے انساں عیاقیاں وچ وی ایہاں زوں جنواں دی کوشش کردا روسے چھوڑے رکن ملکاں دے طاقت نیوی ۔۔

نفع:1

سارے انجان آزاد تے حقوق تے عزت دے لحاظ نال برابر بھیدا ہونہ۔۔۔ نیوی ۔۔ اوہ عقل مہرحہ تے چنگدے ہندے دی بچہان تے احساس رکھدے تے ایس واسطے انساں زوں اک دوجے نال بھائی چارے نال ملوک کرنا چاہی دا اے ۔۔

نفع:2

۔۔ شریس انساں ساریاں آزادیاں تے حقوق دا مالک اے چھوڑے ایس منڈور وچ بیان کردہ تے کھیتے ندی تے اودے ایس حق ا تے اودے رنگہ رنگہ زبان، مذہب، سیاسی نظریے، عقیدے، قومیت، معاشرے، اموری عرقیہ، خاندان تے اودے عورت یا مرد سون دا کھوی فرق نیوی بھیدا

نریس چھوڑے دی کسے ملک نال تعلق رکھدا اے اوس ملک دے سیاسی اختیارات یا سبن الاقوامی جیئیت دی وجہ نیوی اودے نال دوجاں نیوی کھوی رکھوا سبگون نیوی کھیتا چاڑے گا بہانوی اوسا ملک یا علاقہ آزاد اے تے بہانوی نسلونیتی غیر مختار یا سیاسی اختیار دے لحاظ نال گل دا باہینہ اے ۔۔

نفع:3

اینہی جان آزادی تے نکات دی حفاظت دا حر شریس زوں حق حاصل اے ۔۔

نفع:4

کسے وی شریس زوں غلام یا لونڈی سنا کدے نیوی رکھیا چاسکدا تے غلام تے لونڈیاں عریناں یا و بچن دا کسے وی ٹیکل وچ کھوی سودا نیوی کھیتا چا سیکدا ۔۔

نفع:5

کسے وی شریس زوں نہ تے کھوی جسہانی انیت ندی چاسکدی اے نہ اودے نال کھوی ظالمانہ تے انسانییت سوز ملوک کھیتا چاسکدا اے تے نہ یہ ایس طراں دی کھوی بھوڑی سزا دیتی چاسکدی اے ۔۔

نفع:6

۔۔ حر شریس دا ایہہ حق اے پہلی قانون دے تھل لودی شریسیت زوں تسلیم کردے ۔۔

نفع:7

قانون دی نظر وچ سب برابر نیوی تے قانون کھوی فوق رکھدے بغیر حر کسے وی حفاظت کردے گا ۔۔ انجان حقوق دے ایس عالمی منڈور نیوی دٹ کھدے کھری قیم دے کسے ملوک یا رکھدے سبگون دی تشریح نیوی تحفظ دا حر کھوی چڈا اے ۔۔

نفع:8

۔۔ حر شریس زوں معاشرتی قومی عزالتاں وچ قانون تے انیت دیاں اوساں عیلاف وزریاں دے عیلاف ہوتر چارہ چوری دا حق حاصل اے جنہاں دے نتیجے وچ اودے انسانی حقوق ملوک چانہ سون ۔۔

نفع:9

کسے وی شریس زوں کسے دی جن مرضی اتے نہ تے گرفتار یا نظر بند کھیتا چا سیکدا اے تے نہ ہی وطن نیوی بادر کڈھیا چا سیکدا اے ۔۔

نفع:10

۔۔ حر شریس زوں برابر دا حق حاصل اے پہلی اودے حقوق تے فراہیں طے کرن لہدی یا ایہہ فیصلہ کرن لہدی پہلی اودے اتے چھوڑے جرم دا الزام اے اوہ اوسے کھیتا اے کہ نیوی، کسے بغیر جانبدار، آزاد تے کھلی عزالت وچ مظاہم چلایا چائے ۔۔

نفع:11

۔۔ حر شریس دا ایہہ حق اے پہلی جے اودے اتے کسے فوجپاری دا الزام اے تے اونوں اودوں تک بندے گناہ مہرحیا چاؤن چاؤن تک کھلی عزالت وچ مہرحیاں دا پورا قوق دیں ہون اودے بچا اودے مہرحہ ثابت نیوی حر چاندا ۔۔

میں مہرحیا چا سیکدا چھوڑی اودے کولوں کسے انسے دور وچ ہوئی،ہوئے جس دور وچ جلکی یا سبن الاقوامی قانون موجب اودہ فعل یا عطا قابل سزا جرم نیوی، تے نہ ہی اونوں اوس سزا نیوی ودھ کھوی سزا ندی چا سیکدی، مے چھوڑی اوس فعل یا عطا وکندے ایس قیم دا فعل یا عطا کردے لہدی طور اے ۔۔

نفع:12

نکھ، اودے گھر دے اندونی معاملات تے لوندی عطر و کثابت وچ نہ تے بن مرضی دا کھوی دخل ندتا چا سیکدا اے تے نہ ہی اودی عزت تے نیک نامی دل انگیزی اشہاری چا سیکدی اے ۔۔ حر شریس دا ایہہ حق اے پہلی قانون اونوں ایس قیم دی دخل اندازی یا نیک نامی تے عزت دے نقصان نیوی مضبوط رکھدے ۔۔

نفع:13

۔۔ حر شریس دا ایہہ حق اے پہلی اونوں حر ریاست دے اندر اک تھل نیوی تھل چان اون تے رن سبن دی آزادی ہووے ۔۔

۔۔ حر شریس زوں ایندے ملک سہیت کسے وی ملک نیوی چلے چان تے ایندے ملک وچ واپس اون دا حق حاصل اے ۔۔

نفع:14

کسے دے تھوں نکھ تنگدلیف نیوی بچن لہدی حر شریس زوں کسے درجے ملک وچ سہاہ لہیوں تے ایس سہاہ نیوی فائیت اشہان دا حق حاصل اے ۔۔

اے حق اچل عزالتی کارواہیاں نیوی بچن لہدی استعمال نیوی کھیتا چا سیکدا چھوڑاں چالھتا کسے دے بغیر سیاسی چرایم یا انساں چرکشت دی وجہ نیوی کھیتی چانداں لہدی نیوی چھوڑاں الاقوامی متحدہ دے اصولاں دے عیلاف نیوی ۔۔

نفع:15

۔۔ حر شریس زوں قومیت دا حق حاصل اے ۔۔

کسے وی شریس زوں اودی قومیت زوں نہ تے شہرستی مہرحہ کھیتا چائے گا تے نہ ہی قومیت تبدیل کرن نیوی روکھیا چائے گا ۔۔

نفع:16

۔۔ بحال برد تے بحال عورت زوں سہلہ قومیت تے جنپ دی باہیندی نیوی بغیر شادی کرن تے اپنا گھر وسناں دا حق حاصل اے ۔۔ شادی کرن، شادی شدہ زندگی گزارن تے شادی شوڑ تے دے معاملے وچ عورت تے برد دونہاں دے حق برابر نیوی ۔۔

شادی عورت تے برد دونہاں دی پوری تے آزادانہ مرضی نال ہی ہو سیکدی اے ۔۔

کنبہ معاشرے دا اک قدرتی گروپ تے بھیدی اکھای اے تے اونوں ایہہ حق حاصل اے پہلی معاشرہ۔۔۔ تے ملکت اودی حفاظت کرن ۔۔

نفع:17

۔۔ حر شریس زوں کسے نال سانجھ یا کسے سانجھ نیوی بغیر چاڑوا رکھن دا حق حاصل اے ۔۔

کسے کولوں لوندی چاڑوا کھوی نیوی چا سیکدی ۔۔

نفع:18

صہیر تے جنپ دے معاملے وچ آزادی دا پورا حق حاصل اے ۔۔ ایس حق وچ جنپ یا عقیدہ تبدیل کرن، کھلے عام یا نجی طور تے اتے اکلای یا دوجاں نال کر لے کدے ایندے عقیدے یا جنپ دی تبدیلی کرن، اودے اتے عمل کرن، اودے مطابق عبادت کرن تے ایندے مذہبی فراہیں اکاں کرن دی آزادی وی شامل اے ۔۔

نفع:19

۔۔ حر شریس زوں آزادی نال اپنی کھوی یا قایم کرن اودے اتے قایم رن تے اپنی را روجیاں زوں وسن دا حق حاصل اے ۔۔ ایس حق وچ ایہہ وی شامل اے پہلی اوہ ایندے عیالات، نظریات تے علم کسے وی وسیلے نال ملک دیاں مردجاں نیوی بادر وی پسچا سیکدا اے تے بہانوں جنگوا وی سیکدا اے ۔۔

نفع:20

۔۔ حر شریس زوں ہر امن امن طور تے دوجیاں نال مل کدے بیٹھن تے انچیاں سہان دی آزادی دا حق حاصل اے ۔۔

کسے شریس زوں کسے انچن وچ شامل ہون اتے مجبور نیوی کھیتا چا سیکدا ۔۔

نفع:21

آزادی نال چئدے ہونے نوائیڈاں دے ذریعے یا کسے ذریعے نیوی بغیر ایندے ملک دی شکوت وچ جسہ لہیوں دا حر شریس زوں حق حاصل اے ۔۔

ایندے ملک وچ سرکاری طاقت تک برابر دی رسائی حر شریس دا حق اے ۔۔

نا مرضی شکوت دے اقتدار دی اصل بھیدا اے ۔۔ ایس واسطے عوام وقتقبوقت حقوقی انتخابات دے ذریعے اپنی مرضی دا اظہار کر دے رن گئے ۔۔ ایہہ انتخابات مہاروی رائے زندگی دے ذریعے ہون گئے ۔۔ را غصہ، وٹ دے ذریعے یا آزادی نال دن دے ایہو جے کسے دوجے طریقے نال ندی کھیتا گئی ۔۔

نفع:22

۔۔ حر شریس زوں معاشرتی تحفظ دا حق حاصل اے ۔۔ اونوں ایہہ حق وی حاصل اے پہلی اوہ ملک دے نظام تے وسائے دے مطابق قومی کو شش تے سبن الاقوامی تعاون نال دی اقتصدانی، معاشرتی تے ثقافتی حقوق وی حاصل کرو لووے چھوڑے اودی عزت دے شریسیت دے آزادی نال ودھن بھلن لہدی ضروری ندی ۔۔

نفع:23

۔۔ حر شریس زوں کھوی کم کاج تے روزگار دا ذریعہ آزادی نال چکن، کم کاج دیاں مناسبت تے معقول شرطیں تے بند روزگاری نیوی تحفظ دا حق حاصل اے ۔۔

۔۔ حر کسے زوں اکو چئدے کم دے اکھ چئدے معاوضے دا حق حاصل اے تے ایس اصلے کم وچ کسے نال کھوی فرق نیوی رکھیا چاڑے گا ۔۔

کھوی شریس چھوڑا کھوی کم کردا فائے اونوں اودے اچے مناسبت تے معقول معاوضے دا حق حاصل اے چھوڑا اودے ایندے تے اودے بال بھیدی دا معازت گزارے لہدی کھای ہووے ۔۔۔ تے چھہ وچ ضروری ہودے تے، معاشرتی تحفظ دے دوجے ذریعیاں نال دھار دی کھیتا چا سیکدے ۔۔ ایندے فائے لہدی حر شریس زوں معاشرتی انچیاں سہان تے انساں وچ شامل ہون دا حق حاصل اے ۔۔

نفع:24

۔۔ حر شریس زوں آرام تے ویلے وقت دا حق حاصل اے چھہ وچ اودے کم دے وقت دی حد دا پھور کھیتا چایا تے وقتقبوقتا تنخواہ دے نال چھٹھاں دی شامل ندی ۔۔

نفع:25

ن سبن دے مناسبت مہیار دا حق حاصل اے ۔۔ ایندے وچ اونساں دا کھان پھن، کپڑا لٹاء، پکان، اوا دلاؤ تے دوجیاں معاشرتی رعایات تے سہولتیاں نیوی نکھ بیدروزگاری، بیماری، مغوری، رنگاہپے تے ایسے حالات وچ روزگار چھن چٹن دے عیلاف تحفظ دا حق وی شامل اے جنہاں اتے لودا کھوی سب نیوی ۔۔ زچہ تے بند بچہ، نا ایہہ حق اے پہلی اونساں دی خاص طور تے ویکھہ سہال تے جڈ کھیتی چائے ۔۔ ایہہ حق مہراج دے بچے زوں حاصل اے بہانوی ۔۔۔ شادی نکاح دے نتیجے وچ بھیدا حوا اے تے بہانویں ایہدے بغیر ۔۔

نفع:26

۔۔ حر شریس زوں تعلیم حاصل کرن دا حق حاصل اے ۔۔ گھٹ گھٹ شروع دے چیدی دوجیاں وچ اودی تعلیم بہت تے چیدی تعلیم لازمی اے ۔۔ فنی تے بھینہ۔۔۔ روئٹہ تعلیم دا عام انتظام ضروری اے تے حر کسے زوں اپنی اہلیت دے مطابق اعلیٰ تعلیم حاصل کرن دا برابر دا حق حاصل اے ۔۔

یخت زوں ترقی دے کدے یکسرل کردے، انساں حقوق تے چیدی آزادیاں دے احترام دا احساس،سبھوسہ سہایے، ساریاں قوبل، سہلانا تے مذہب،لے لوکاں وچ ایس دا ملوک اشتقاق بھیدا کردے، اک دوجے زوں سہولتیاں کرن دا چاہیہ تے دوستی ودھائے تے اقوام متحدہ دا امن قایم رکھن دا بھیدا پورا کرن وچ جڈ دھوے ۔۔ ایہہ فیصلہ کردا باہیاں دا حق اے پہلی اونساں دے بھیاں زوں کس قیم دی تعلیم ندی چائے ۔۔

صفحہ:27

- . در شخص قوم دی ثقافتی زندگی وچ آزادی نال حصہ لین، فنون تے ادبیات توں فائدہ اٹھان تے سائنس دی ترقی تے اودے فائزیاں وچ حصےدار چن نا حق حاصل اے . .
- . در شخص زوں حق حاصل اے کہ اودی کسے سائنسی، علمی یا ادبی تصنیف دے نتیجے وچ چھڑے اخلاقی تے مادی فائدے اونزوں حاصل ہوندے نہ اود محفوظ رہن . .

صفحہ:28

[Missing]

صفحہ:29

[Missing]

صفحہ:30

- . ایس مشور دی کسے وی گل نا کووی ایسا مطلب نہی کٹھیا جائے گا چھو بہا اکتے کسے ملکہ گروہ یا شخص زوں کسے ایسے کم وچ شریک ہون یا کووی ایسا کم کرن نا حق مل جائے چھو نتیجے وچ ایس مشور وچ بیان کیتے گئے انسان ی حقوق تے آزادی زوں نقصان پہنچے . .